Kansalliset tuomioistuimet
Kansalliset ihmisoikeuselimet
Oikeusasiamies
Erikoistuneet ihmisoikeuselimet
Muut

Kansalliset tuomioistuimet

Käräjäoikeudet käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita. Alioikeuden ratkaisu voidaan yleensä saattaa ylemmän tuomioistuimen tutkittavaksi. Käräjäoikeuden ratkaisusta valitetaan hovioikeuteen. Hovioikeuden ratkaisuun taas voi hakea muutosta korkeimmasta oikeudesta, jos korkein oikeus antaa valitusluvan.

Hallinto-oikeudet käsittelevät viranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia. Hallinto-oikeuden päätökseen haetaan muutosta korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Erityistuomioistuimia ovat markkinaoikeus, työtuomioistuin, vakuutusoikeus ja valtakunnanoikeus.

Tuomioistuinten yhteystiedot löytyvät kotisivuilta:

Yhteystiedot suomeksi

Yhteystiedot englanniksi

Kansalliset ihmisoikeuselimet

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian yhteyteen perustettiin vuonna 2012 toiminnallisesti itsenäinen ja riippumaton Ihmisoikeuskeskus. Ihmisoikeuskeskuksen tehtävänä on edistää perus- ja ihmisoikeuksia koskevaa tiedotusta, kasvatusta, koulutusta ja tutkimusta sekä näihin liittyvää yhteistyötä. Keskus laatii selvityksiä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta sekä tekee aloitteita ja antaa lausuntoja perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseksi. Ihmisoikeuskeskus osallistuu myös kansainväliseen perus- ja ihmisoikeusyhteistyöhön. Ihmisoikeuskeskus ei käsittele kanteluita tai muita yksittäistapauksia, jotka kuuluvat ylimpien laillisuusvalvojien toimivaltaan.

Oikeusasiamies

Eduskunnan oikeusasiamies

Eduskunnan oikeusasiamiehen puoleen voi kääntyä, kun epäilee, että viranomainen tai virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Lainvastaista on esimerkiksi perusoikeuksien loukkaukset. Oikeusasiamiehelle voi kannella kuka hyvänsä. Kantelun voi tehdä itseään koskevasta asiasta, mutta kannella voi myös toisen puolesta tai yhdessä muiden kanssa. Oikeusasiamies tutkii kantelun, jos sen perusteella on aihetta epäillä, että viranomainen on toiminut lainvastaisesti. Kantelun tutkinta on maksutonta. Kun oikeusasiamies tutkii kantelun, hän kuulee kantelun kohdetta. Lisäksi hän pyytää selvityksiä ja lausuntoja viranomaisilta ja voi tarvittaessa määrätä kansliansa tarkastajat tekemään tutkimuksia. Kantelun tutkinta on maksutonta.

Oikeusasiamiehen ankarin keino puuttua lainvastaiseen toimintaan on virkasyyte. Oikeusasiamies voi antaa virkamiehelle myös huomautuksen. Tavallisimmin hän ilmaisee käsityksensä menettelyn lainvastaisuudesta tai laiminlyönnistä ja muistuttaa lainmukaisesta tavasta toimia. Oikeusasiamies voi myös tehdä esityksen virheen korjaamiseksi. Hän voi myös kiinnittää valtioneuvoston huomiota säännöksissä havaitsemiinsa puutteisiin.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

Käyntiosoite: Arkadiankatu 3, Helsinki
Postiosoite: 00102 Eduskunta

Kotisivu: https://www.oikeusasiamies.fi/fi
Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi
Puhelin: +358 9 4321
Faksi: +358 9 432 2268

Valtioneuvoston oikeuskansleri

Oikeuskanslerin puoleen voi kääntyä joko omassa asiassaan tai muutenkin, jos katsoo, että viranomainen, virkamies tai muu julkista tehtävää hoitava henkilö tai yhteisö on menetellyt virheellisesti tai laiminlyönyt velvollisuutensa tai asianajaja on laiminlyönyt velvollisuuksiaan. Oikeuskanslerin puoleen voi kääntyä myös silloin, kun katsoo, ettei perustuslain takaama perusoikeus tai ihmisoikeus ole toteutunut. Lakimiesesittelijät valmistelevat kanteluasiat ja hankkivat tarvittavat lisäselvitykset viran puolesta. Kantelijalle varataan tavallisesti mahdollisuus vastineen antamiseen. Kanteluun lähetetään kirjallinen vastaus postitse. Oikeuskanslerinviraston palvelut ovat kantelijalle maksuttomia.

Seurauksena lainvastaisesta tai virheellisestä menettelystä oikeuskansleri voi antaa virheen tehneelle huomautuksen tai ohjeen oikeasta menettelystä vastaisen varalle tai vakavammissa tapauksissa määrätä syytteen nostettavaksi. Oikeuskanslerilla on valta tarvittaessa tehdä esitys säädösten tai ohjeiden muuttamisesta, tuomion purkamisesta taikka muusta ylimääräisestä muutoksenhausta. Oikeuskanslerin tutkinta sinänsä saattaa johtaa myös siihen, että viranomainen tai virkamies korjaa itse virheensä.

Oikeuskanslerinvirasto

Käyntiosoite: Snellmaninkatu 1, Helsinki
Postiosoite: PL 20, 00023 Valtioneuvosto

Kotisivu: https://www.okv.fi/
kirjaamo@okv.fi
Sähköposti:
Puhelin: +358 295 162 902
Faksi: +358 9 1602 3975
Viestintä: tiedotus@okv.fi

Erikoistuneet ihmisoikeuselimet

Lapsiasiavaltuutettu

Lapsiasiavaltuutetulle on laissa määritelty seuraavat tehtävät:
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oikeuksien toteutumisen seuranta
Päätöksentekijöihin vaikuttaminen lapsinäkökulmasta
Yhteydenpito lapsiin ja nuoriin ja heiltä saadun tiedon välittäminen päätöksentekijöille
Lapsia koskevan tiedon välittäminen lasten parissa työskenteleville, viranomaisille ja muulle väestölle
Yhteistyön kehittäminen lapsipolitiikan toimijoiden välille
YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen edistäminen

Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Osoite: Vapaudenkatu 58 A, 40100 Jyväskylä

Kotisivu: http://www.lapsiasia.fi/
lapsiasiavaltuutettu@oikeus.fi

Sähköposti:
Puhelin: +358 295 666 850
Faksi: +358 14 337 4248

Tasa-arvoelin

Tasa-arvovaltuutettu

Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun noudattamista ja erityisesti syrjintäkiellon ja syrjivän ilmoittelun kiellon noudattamista edistää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tarkoituksen toteutumista antaa tietoja tasa-arvolaista ja sen soveltamisesta seurata naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla. Tasa-arvovaltuutettu valvoo myös sukupuolivähemmistöjen syrjintäsuojan toteutumista.

Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Postiosoite: PL 22, 00023 Valtioneuvosto
Käyntiosoite: Hämeentie 3, Helsinki

Kotisivu: https://www.tasa-arvo.fi/
tasa-arvo@oikeus.fi
Sähköposti:
Puhelin: +358 295 666 840
Puhelinneuvonta: +358 295 666 842 (ma-to 9-11 ja 13-15, pe 9-11)
Faksi: +358 9 1607 4582

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Yhdenvertaisuusvaltuutettu edistää yhdenvertaisuutta ja puuttuu syrjintään. Valtuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen.
Yhdenvertaisuusvaltuutetun puoleen voi kääntyä, jos on kokenut tai havainnut syrjintää iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Valtuutetun tehtäviin kuuluu myös syrjinnän vaarassa olevien ryhmien, kuten ulkomaalaisten, olojen, oikeuksien ja aseman edistäminen. Tämän lisäksi valtuutettu valvoo ulkomaalaisten maasta poistamista ja toimii kansallisena ihmiskaupparaportoijana.
Käytännössä yhdenvertaisuusvaltuutetun työ on esimerkiksi neuvontaa, yksittäisten tapausten selvittämistä, sovinnon edistämistä, kouluttamista, tiedon keräämistä, lainsäädäntöön ja viranomaisten käytäntöihin vaikuttamista sekä oikeudellista avustamista. Valtuutetun tehtävät ja oikeudet on kirjattu yhdenvertaisuuslakiin ja lakiin yhdenvertaisuusvaltuutetusta.
Sukupuoleen tai sukupuoli-identiteettiin liittyvää syrjintää käsittelee tasa-arvovaltuutettu.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Postiosoite: PL 24, 00023 Valtioneuvosto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, Helsinki

Kotisivu: https://www.syrjinta.fi/
yvv@oikeus.fi

Sähköposti:
Puhelin: +358 295 666 800.
Asiakaspalvelu: +358 295 666 817 (arkipäivinä klo 10-12, kesäaikana poikkeuksia)
Faksi: +358 295 666 829
Viestintä: +358 295 666 813 tai +358 295 666 806

Tietosuojaelin

Tietosuojavaltuutettu

valvoo tietosuojalainsäädännön ja muiden henkilötietojen käsittelyä koskevien lakien noudattamista
edistää tietoisuutta henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä, säännöistä, suojatoimista, velvollisuuksista ja oikeuksista
tekee selvityksiä ja tarkastuksia
määrää hallinnollisia seuraamuksia tietosuoja-asetuksen rikkomisesta
antaa lausuntoja lainsäädännöllisistä ja hallinnollisista uudistuksista, jotka koskevat henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojaamista henkilötietojen käsittelyssä
antaa lausuntoja henkilötietojen käsittelyä koskevista rikoksista
valvoo luottotietojen ja yritysluottotietojen käsittelyä
käsittelee pyyntöjä rekisteröidyn oikeuksia koskevien määräyksien antamiseksi ja ilmoituksia muista henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä epäkohdista
vastaanottaa ilmoituksia tietosuojavastaavista

vastaanottaa ilmoituksia henkilötietojen tietoturvaloukkauksista
laatii luettelon siitä, milloin vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi
arvioi ennakkokuulemisia korkean riskin tietojenkäsittelystä
hyväksyy käytännesääntöjä ja vakiosopimuslausekkeita
kannustaa ottamaan käyttöön sertifiointeja, akkreditoida sertifiointielin ja peruuttaa myönnettyjä sertifikaatteja
tekee yhteistyötä muiden EU:n tietosuojaviranomaisten kanssa yhden luukun periaatteen puitteissa
osallistuu Euroopan tietosuojaneuvoston toimintaan ja päätöksentekoon sekä viedä asioita tarvittaessa Euroopan tietosuojaneuvoston arvioitavaksi.

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Kotisivu: http://www.tietosuoja.fi/
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Puhelin: +358 2956 66700
Puhelinneuvonta: +358 2956 66777 (ma–ke klo 9–11, kesäaikana poikkeuksia)

Muut

Oikeusapu

Oikeusapu tarkoittaa sitä, että kansalainen voi saada itselleen oikeudellisen asian hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapu kattaa kaikki oikeudelliset asiat. Oikeusapua ei kuitenkaan yleensä myönnetä, jos hakijalla on oikeusturvavakuutus, josta asian kulut voidaan korvata. Rikosoikeudenkäynnissä turvataan vastaajalle tietyissä tilanteissa hänen taloudellisesta asemastaan riippumatta puolustaja valtion varoin. Vakavien väkivaltarikosten ja seksuaalirikosten uhri voi tuloistaan riippumatta saada valtion varoin kustannettavan oikeudenkäyntiavustajan. Oikeusapua ei anneta yrityksille eikä yhteisöille. Ulkomailla hoidettavissa asioissa oikeusapu kattaa oikeudellisen neuvonnan.
Oikeusapua tarjoavat oikeudenkäyntiasioissa julkiset oikeusavustajat, asianajajat ja muut lakimiehet ja muissa asioissa julkiset oikeusavustajat. Julkiset oikeusavustajat työskentelevät valtion oikeusaputoimistoissa. Toimistot sijaitsevat yleensä samoilla paikkakunnilla kuin käräjäoikeudet. Oikeusaputoimistojen yhteystiedot löytyvät kotisivuilta osoitteesta https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html.

Pakolaisneuvonta

Pakolaisneuvonta ry on kansalaisjärjestö, joka antaa oikeudellista apua ja neuvontaa turvapaikanhakijoille, pakolaisille ja muille ulkomaalaisille Suomessa. Lisäksi yhdistys toimii turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien aseman parantamiseksi Suomessa sekä seuraa Euroopan unionin turvapaikka- ja pakolaispolitiikan kehitystä.

Osoite: Pasilanraitio 9 B, 00240 Helsinki
Kotisivu: http://www.pakolaisneuvonta.fi/
Sähköposti: pan@pakolaisneuvonta.fi
Puhelin: +358 9 2313 9300
Faksi:+358 9 2313 9310

Päivitetty viimeksi: 28/07/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.